

CRONICA ACTIVITĂȚILOR COMPLEXULUI NAȚIONAL MUZEAL CURTEA DOMNEASCĂ TÂRGOVIȘTE – 2006

Activitatea expozițională și educativă

Pe parcursul anului 2006, programul expozițional al instituției noastre a urmărit evidențierea unor momente importante din istoria urbei, dar și omagierea unor personalități dâmbovițene, cu scopul de a atrage un public cât mai larg. În privința elevilor, s-au urmărit mai multe obiective, cele mai importante fiind componentele interactive, ușor de asimilat, așa încât vizita la muzeu să fie plăcută și așteptată cu interes de către copii.

I. *Târgoviștea și Unirea de la 1859*, Muzeul de Istorie, 24 ianuarie - 24 februarie 2006.

Cu această ocazie au fost expuse, pentru prima dată, documente de arhivă referitoare la activitatea unionistă de la Târgoviște, vizitele comisarilor europeni însărcinați cu cercetarea dorinței de unire aromânilor, vizita domnitorului Alexandru Ioan Cuza la noi în oraș, modul cum se sărbătorea ziua de 24 ianuarie, adeziunea autorităților locale la programul de reforme, adeziunea Prefecturii și Primăriei pentru unirea deplină din 1861. Au mai fost etalate litografii, cărți, steaguri, hărți, însemne heraldice, celebrele unități de măsură a lichidelor („ocaua lui Cuza”) etc.

II. *Educație pentru pace și cultură japoneză „Pace și armonie”*, Muzeul de Istorie, februarie 2004.

Ce poate fi mai frumos decât să vezi sute de copii venind să aducă mesajul lor de pace și prietenie pentru copii din întreaga lume. Vreme de cinci zile (24-28 februarie) muzeul a fost gazda manifestărilor dedicate păcii. Expoziția internațională de sene, work-shopurile de origami și caligrafie japoneză, spectacolele cu mesaje pacifiste susținute de elevii târgovișteni au dovedit din plin dorința copiilor, susținuți de profesorii lor, de a conștientiza omenirea în legătură cu pericolele globale, războiul fiind cel mai atroce. Printre organizatori s-a numărat și un voluntar (Nozomi Noda) al programului de conștientizare a ororilor bombardamentului atomic din Japonia, intitulat *Pacea cocorilor*.

III. *Omul Pietrei cioplite. Aspecte ale evoluției umane*, expoziție și atelier educativ, Muzeul de Istorie, martie - aprilie 2006.

Organizarea acestei expoziții a fost o continuare firească a activității de cercetare arheologică desfășurată de Universitatea *Valahia* și instituția noastră în șantiere precum Lapoș – *Poiana Roman*, în județul Prahova și Piatra Neamț – *Poiana Cireșului*. Bogăția și diversitatea extraordinară a materialului rezultat s-a regăsit într-o formă de expunere care a mai cuprins un documentar foto și piese faunistice ale unora dintre speciile animale care au însoțit și au determinat evoluția omului în preistorie. Alături de piese din aceste situri au mai fost expuse piese de pe șantierele de la Boroșteni, județul Gorj și Mitoc, județul Botoșani.

Multe din exponate, descoperiri recente de o valoare inestimabilă, cum ar fi obiectele de podoabă și vârfurile de fildeș gravate descoperite la Poiana Cireșului, au fost expuse pentru prima oară, publicul putând să admire aceste creații artistice ale omului preistoric de pe teritoriul actual al României. Omul pietrei cioplite este, în fapt, omul Paleoliticului, cea mai lungă perioadă din istoria omului, cea care a pus bazele întregii evoluții ulterioare a umanității. Expoziția a fost însoțită de două CD-uri, unul cu imagini din peștera Lascaux (Franța) și celălalt cu reconstituiri ale coordonatelor vieții omului peșterilor realizate de profesori celebri de preistorie.

Pentru a nu rămâne fără ecou și pentru a facilita mesajul nostru către publicul tânăr, timp de trei săptămâni elevii clasei a III-a A ai Școlii Matei Basarab din Târgoviște au participat la un atelier de educație muzeală. Curiozitatea, interesul și implicarea copiilor ne-au permis sublinierea celor mai importante aspecte ale perioadei. Copiii au învățat despre condițiile de viață de atunci, despre semnificația fizionomiei umane, au experimentat cu propriile lor mâini cum se realiza un artefact, au participat pe un șantier arheologic special amenajat pentru ei. Evaluarea finală a evidențiat acumularea de informații pe parcursul atelierului și dorința copiilor de a mai participa la astfel de „jocuri”.

IV. *O zi la curtea lui Vlad Țepeș*, Curtea Domnească, 7-10 septembrie 2006.

Împlinirea a 550 de ani de la a doua urcare pe tron a voievodului Vlad Țepeș a fost aniversată cu prilejul *Zilelor Orașului* în cadrul academic al unei sesiuni științifice. Deoarece am plecat de la premisa că și copiii pot participa la eveniment, le-am propus o călătorie în timp la curtea vestitului domn. Printr-un efort deosebit, copiilor le-au fost realizate manual costume arme medievale. Domnițe, oșteni, turci, cadâne au dat culoare și viață curții domnești. Copiii au întâmpinat oaspeții, le-au oferit însemne ale Ordinului Dragonului, aducă au promovat cum nu se poate mai bine imaginea orașului. În final, au deschis în premieră prada medievală anuală. Pe lângă jocuri, dansuri, „lupte”, răpiri” și „eliberări” colaboratorii noștri au învățat despre modul de viață al oamenilor de la curtea domnească. Tot ei, au interpretat în versiune proprie fragmente din volumul *Povestiri despre Vlad Țepeș*, al autoarei Crina Bucșan Decusară, lansat cu acest prilej.

V. *Artă și credință*, Muzeul de Istorie, 13 aprilie 2006.

Cu prilejul Sărbătorilor Pascale a fost reorganizată expoziția permanentă menționată mai sus, numeroase valori ale artei creștine românești din secolele XVIII-XIX înobilând expunerea. Tot atunci a fost vernisată și o expoziție de icoane și ouă încondeiate realizate de elevi, aceștia susținând și un program artistic.

VI. *Colecții și colecționari*, Muzeul de Istorie, 30 mai 2006.

Inaugurat în acest an, programul își propune să prezinte fonduri speciale ale muzeului, alături de colecții particulare. *Colecția Ion Nicolin* a deschis această serie și nu întâmplător. Generoasa donație a fiului colonelului, avocatul Teodor Nicolin, datează din anul 2004 și cuprinde un inventar bogat și variat: fotografiile de pe front și de familie, documente, hărți, brevete și decorații, memoriile colonelului etc. Toate acestea ilustrează participarea județului Dâmbovița la primul război mondial. Evenimentul a fost urmat de un pelerinaj la monumentul eroilor de la Mateiaș (Câmpulung Muscel), organizat de Cercurile Militare din Târgoviște și Câmpulung.

VII. *Târgoviștea la 1900*, Galerile Stelea, 7 septembrie – 17 octombrie 2006.

Proiectul cel mai ambițios al muzeului pentru anul în curs a fost recrearea procesului de modernizare a orașului sub toate aspectele sale: social, economic, administrativ, edilitar, politic și cultural-educativ. Pentru ilustrarea acestor teme a fost reunit un patrimoniu valoros aparținând unor instituții de prestigiu: Biblioteca Academiei Române, Direcția Județeană a Arhivelor Naționale - Dâmbovița, Complexul Național Muzeal *Curtea Domnească* Târgoviște, Biblioteca Județeană *I. H. Rădulescu*, dar și unor familii reprezentative, cum au fost Cornescu – Cristescu Viorel, Lăzărescu - Tănase Catrinel, sau unor împătimiți colecționari: arh. Dan Nițescu și Mihăescu Liviu. Tuturor, le mulțumim și pe această cale.

Parcursul expozițional a debutat cu holul clădirii, unde a fost recreată una din sărbătorile orașului, *Bătaia cu flori*, care avea loc pe Bulevardul Carol I, la începutul verii. Alături de gross-foto-uri ale unor imagini de epocă a fost expusă o trăsură împodobită cu flori. Prima sală a fost dedicată activităților administrației județene: Prefectură, Primărie, Consiliul Județean și Comunal, adică acelea care s-au ocupat de punerea în practică a măsurilor ce vizau modernizarea orașului (infrastructură, utilități etc.). Tema a fost ilustrată cu ajutorul documentelor de arhivă, a fotografiilor și planurilor unor construcții. Având un trecut de peste șase sute de ani, Târgoviștea modernă a păstrat numeroase monumente istorice, cel mai important fiind ansamblul Curții Domnești, monumente ce au inspirat atâția artiști plastici sau fotografi de epocă.

În planul central al sălii este reliefat momentul 1906, anul Expoziției Generale Române (Expoziția Jubileului) de pe dealul Filaretului, la care a luat parte și județul Dâmbovița. Administrația județeană a depus toate eforturile pentru o bună reprezentare, selectând piese din domeniile: industriei mari, industriei casnice, agriculturii și fotografii și replici ale monumentelor istorice. Tema a fost ilustrată cu ajutorul fotografiilor de epocă ale pavilioanelor expoziționale. Se remarcă imaginea Țesătoriei Mecanice a industriașului Stan Rizescu din Brănești

sau cea a Castelului Apelor, denumit și Turnul lui Țepeș deoarece era realizat după Turnul Chindiei. Ca elemente originale prezente la Expoziție nominalizam cele două ii, aflate și în prezent în patrimoniul instituției noastre. Litografia regelui Carol I, inițiatorul proiectului Expoziției Generale Române, domină acest moment.

Sala a doua prezintă publicului procesul de modernizare a urbei noastre. Arhitectura orașului de acum o sută de ani avea puternice influențe occidentale, grație constructorilor italieni prezenți aici. Fotografii, cărți poștale, elemente autentice de decor arhitectural, planuri de urbanism, fotografii ale unor ingineri ai Serviciului Tehnic conturează acest aspect. Componenta economică este prezentă și ea în demersul organizatorilor. Apariția unor întreprinderi (rafinării, găzării), a fabricii de spirt, a celei de făină, a morilor, așa cum se văd ele în fotografii contemporane, se completează cu obiecte din atelierele de meserii (bijutier, ceasornicar, pălărier) ale localnicilor. Un loc special în cadrul sălii îl ocupă meseria de comerciant de băuturi, datorită succesului pe care l-a avut în epocă și datorită generozității urmașilor unuia dintre proprietari. Este vorba despre berăria lui Iorgu Theodor Lăzărescu care include mobilier specific (masă și scaune), halbe, pahare. Nu a fost uitat nici învățământul public, modernizarea presupunând mai ales formarea și educarea tinerilor, care să contribuie conștient la efortul de înnoire al societății. Fotografii ale unor promoții de la Școala nr. 1 de fete, de la Gimnaziul Ienăchiță Văcărescu, Școala profesională de fete „Ioan Fusea”, Școala de sericultură, ca și ale unor dascăli proeminenți se regăsesc alături de manuale școlare de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX.

Ultima sală, cea mai spectaculoasă, sugerează un interior de salon târgoviștean cu ajutorul unor piese autentice de mobilier (se remarcă etajera chinezească a scriitoarei Smaranda Gheorghiu), de artă plastică și decorativă și fotografii de epocă.

În final, precizăm că din prezentarea expozițională nu au lipsit publicațiile scriitorilor târgovișteni, care au marcat începutul de veac atât în domeniul literaturii cât și al scrisului istoric (Smaranda Gheorghiu, Al. Brătescu Voinești, Alexandru Vasilescu, Cristache Georgescu, Virgil Drăghiceanu ș. a.). Au fost expuse lucrări de artă plastică care au subliniat, pe parcursul demersului expozițional, anumite teme, cum ar fi trecutul istoric al orașului, personalitățile publice: *Hanul Galben* - Iosef Rosenblut, *Carol I*, grafică- Gabriel Popescu, *Curtea Domnească*, litografie- N. Kirculescu, *Clopotnița Curții Domnești*, *Peisaj cu Turnul Chindiei*, pictură - Aurel Vasilescu, *Iorgu Th. Lăzărescu*, pictură, *Bătrânul cu vioara*, pictură, *Ioan Fusea*, pictură - Ștefan Vasilescu, *Peisaj urban* - Tanți Iliescu Mihăilescu, *Spre moara Dafu*, pictură - Vasile Blendea, *Aripa domnițelor*, grafică- Stelian Panțu, *Târgoviștea văzută din Turnul Chindiei*, pictură- Bob Bulgaru, *Carol I*, litografie - Anonim.

(Toma Georgeta, Irina Cîrstina)

VIII. Tudor Vladimirescu – 185 ani, Muzeul de Istorie, 26 mai 2006.

Ca un omagiu adus dispariției marelui revoluționar Tudor Vladimirescu, Complexul Național Muzeal “Curtea Domneasă”- Târgoviște a organizat, în

colaborare cu Arhiepiscopia Târgoviște, Muzeul Viticulturii și Pomiculturii - Golești, Muzeul Gorjului – Târgu Jiu, Muzeul Poliției Române – Târgoviște, Arhivele Naționale - Dâmbovița, Arhivele Naționale-Dolj, Școala “ Tudor Vladimirescu”- Târgoviște, o manifestare ce a cuprins un amplu program.

Scopul acestui eveniment a fost cel de sensibilizare a publicului tânăr asupra momentului de început al istoriei moderne, moment în care românii s-au exprimat și au acționat pentru afirmarea drepturilor lor naționale, făcând dovada aspirațiilor românești către modernitate și progres.

Izbucnirea mișcării revoluționare din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu precum și programul revoluției au marcat viața spirituală a târgoviștenilor chemându-i spre noile transformări ce aveau loc în societatea românească în acea vreme.

Din păcate, Târgovistea își va lega numele de ultimile zile ale lui Tudor Vladimirescu, acesta fiind ucis în curtea Mitropoliei.

Dintre acțiunile acestui program putem aminti: pelerinaj la locurile și monumentele legate de memoria lui Tudor Vladimirescu, depunere de coroane, *Te-Deum* oficiat la Mitropolia Târgoviștei.

Latura științifică a manifestării a constituit-o simpozionul ce a reunit specialiști din domeniul istoriei și expoziția “Tudor Vladimirescu - 185 de ani”, alcătuită pe baza patrimoniului propriu și cel oferit de colaboratori.

Evenimentul s-a bucurat de mediatizare din partea presei și a televiziunii locale, având, în același timp un impact pozitiv asupra publicului.

(Anca Anghel)

Donațiile

Pentru instituția noastră, donațiile reprezintă o sursă importantă de îmbogățire a colecțiilor muzeale. Ca urmare a activității depuse în aceste sens, anul acesta am beneficiat de generozitatea unor donatori și sprijinitori ai muzeului, cum sunt Constantin N. Blendea, Teodor Nicolin, Tanase Ecaterina, Luminița Lăzărescu și Cristescu Viorel.

1. Donația *Constantin N. Blendea* sta la baza constituirii expoziției de artă Vasile și Emilia Blendea, găzduită de Casa Angela Georgescu. Donația cuprinde 54 desene, 53 picturi, 41 sculpturi, 9 piese de mobilier, 3 icoane și 53 de obiecte diverse care au aparținut pictorului. Întreaga donație a fost evaluată la suma de 384. 550 EURO.
2. Donația *Tanase Ecaterina* și Luminița Lăzărescu cuprinde piese de etnografie care au aparținut colecționarului Adrian Lăzerescu: 173 textile, 127 piese din ceramică și 127 obiecte din lemn. Piese vor fi evaluate în comisia de achiziții care se va întruni în luna decembrie a anului curent.

3. Donația *Teodor Nicolin* se referă la căpitanul aviator Gheorghe Ionescu, șef al Aeroportului Cernăuți în perioada interbelică și cuprinde 50 de fotografii și 20 de documente.
4. Donația *Cristescu Viorel*, referitoare la vechea familie târgovișteană Cornescu întregeste achizițiile făcute de la această familie cu încă două piese (fotografii: Mișu Cornescu, senator și prefect de Dâmbovița, și Ecaterina Dudău – Cornescu, promotoare a unor școli de meserii, cum au fost cele de sericicultură și de covoare)

Sesiunea științifică *Vechi capitale ale Țării Românești. Rolul și locul lor în dezvoltarea societății românești și afirmarea Țărilor Române*, Târgoviște, 7 septembrie 2006, s-a desfășurat cu prilejul împlinirii a 550 de ani de la a doua urcare pe tron a lui Vlad Țepeș și a 140 de ani de la aducerea pe tron a familiei regale de Hohenzolern.

Manifestarea a debutat în Aula Universității „Valahia”, prin susținerea unor comunicări de reputați cercetători și profesori universitari: Dan Horia Mazilu, Mircea D. Matei, Radu Ștefan Vergatti, Florin Șerbănescu, Ion Stanciu și Pârvan Dobrin. Secțiunea I s-a desfășurat sub genericul „Viața politică și militară în capitalele medievale ale țărilor române (Curtea domnească de la Târgoviște în timpul domniei lui Vlad Țepeș)” și a fost găzduită de Muzeul de Istorie. Secțiunea a doua s-a intitulat „Regalitatea și modernizarea statului român” și s-a desfășurat la Muzeul Tiparului și Cărții Vechi Românești.

(Toma Georgeta, Irina Cîrstina)

Cercetarea arheologică

Și în acest an instituția noastră a sprijinit continuarea cercetărilor arheologice pe șantierele paleolitice de la Lapoș (Prahova) și Piatra Neamț - Poiana Cireșului (Neamț). De asemenea, în cursul lunilor februarie-martie au fost reluate săpăturile de la Curtea Domnească din Târgoviște. Primul sondaj a avut loc în naosul Bisericii Mari Domnești și a fost motivat de completarea proiectului de restaurare a monumentului. Sub nivelul de construcție al bisericii din 1584 au fost identificate mai multe nivelări și nivele de construcție aparținând orașului medieval din secolele XIV – XVI. Dintre acestea, se detașează: nivelul de construcție al „șantului de apărare”, săpat în timpul domniei lui Vlad Dracul (cca. 1440) și primul cuptor de prelucrare a minereului de aramă identificat la sud de Carpați. Al doilea sondaj a vizat incinta mare de est, în zona „Casei Bălașa”. Cu acest prilej a fost identificat un canal colector a apelor uzate, care deservea curtea gospodărească a ansamblului voievodal, ridicat anterior primului zid de incintă, construit de Petru Cercel.

(Petru Virgil Diaconescu, Gheorghe Olteanu)